

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 1CoE/65/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413205568
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Segeč
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6413205568.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v exekučnej veci oprávneného PRO CIVITAS s.r.o., Astrova 2/A, Bratislava, IČO: 45 869 464, právne zast. verita, s.r.o., so sídlom Karpatská 18, Bratislava, IČO: 35 940 875 proti povinnému N. K., nar. XX.X.XXXX, Fr. Y. XXX, F., právne zastúpeného JUDr. Alena Marcíková vedúca kancelárie Centra právnej pomoci v Banskej Bystrici, Trieda SNP 75, Banská Bystrica, vedenej súdnym exekútor JUDr. Ing. Ján Gasper, PhD., Exekútorský úrad Rimavská Sobota, Kálmána Mikszatha 268, pod sp. zn. EX 434/2013, na vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 1067,54 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10Er/393/2013-37 zo dňa 22.11.2013 do výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení, takt

rozhodol:

Uznesenie Okresného Žiar nad Hronom č. k. 10Er/393/2013-37 zo dňa 22. novembra 2013 do výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd v prvom výroku námietky povinného proti exekúciu zamietol, druhým výrokom námietky povinného proti trovám exekúcie zamietol. V treťom výroku vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

V odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej a.s., sp.zn.: IIB0310137 zo dňa 1.6.2012. Proti predmetnej exekúcii boli na okresný súd dňa 25.7.2013 podané súdnym exekútorom námietky povinného v zákonom stanovenej lehote. Dňa 25.10.2013 bol okresnému súdu doručený návrh povinného na zastavenie exekúcie. V návrhu na zastavenie exekúcie poukázal na zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným zo dňa 20.3.2007, ktorá mala byť zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Za neprijateľnú podmienku právny zástupca povinného označil zmluvnú dojednanie rozhodcovskej doložky. Ďalej právny zástupca povinného uviedol, že zmluvným dojednaním bola poskytnutá výška úrokov a to úroková sadzba vo výške 23%. Z internetovej stránky NBS vyplýva, že úroková miera pre spotrebiteľské úvery a ostatné so splatnosťou 1 rok do 5 rokov v čase uzavretia zmluvy - november 2007 činil úrok 13,84% p.a., pričom úrok dohodnutý v úverovej zmluve medzi veriteľom a dlžníkom bol 23%. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Po preskúmaní zmluvy o úvere túto považoval za spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. OZ. Exekučný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože spôsobila hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom (povinným) v neprospech spotrebiteľa. Je teda neprijateľnou, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Exekučný súd uviedol, že v tomto smere súdu dáva za pravdu aj prijatá novela OZ, ktorá zákonom č. 568/2007 Z.z. účinným od 1. januára 2008 zaviedla do § 53 ods. 4 písm. r) v znení: „za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve sa považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednaní rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.“ Na základe uvedeného okresný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

Proti uzneseniu okresného súdu do výroku III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, v ktorom žiadal o zrušenie rozhodnutia v napadnutom výroku z týchto dôvodov:

- právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu,
- exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu,
- rozpor s dobrými mravmi je viazaný na plnenie a nie iba na to, či samotná zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku,
- úverová zmluva, ktorej plnenie je predmetom konania, predstavuje štandardnú úverovú zmluvu, ktorou bol poskytnutý úver bankou, ktorá bola zriadená a pôsobí v Slovenskej republike v súlade s ustanoveniami zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Nejde teda o žiadny nebankový subjekt,
- oprávnený poukázal na uznesenie Krajského súdu Bratislava č.k. 18CoE 633/2011-25 zo dňa 26.6.2012,
- zákon o bankách znení v čase uzavretia zmluvy o úvere v ustanovení § 93 ods. 1 zakotvoval povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy,
- text rozhodcovskej doložky neobsahoval žiadnu alternatívu k rozhodcovskému konaniu v súlade so zákonnou definíciou „rozhodcovskej zmluvy“ v § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. i ustálenou praxou v odbore.
- rozhodcovská doložka bola naformulovaná a dojednaná na základe splnenia zákonnej povinnosti banky a ako taká nemôže predstavovať (nevynímajúc zreteľ so zásadou retroaktivity) neprijateľnú podmienku,

Povinný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým rozhodnutím. Čo sa týka právnej stránky veci, voči oprávnenému je vedené zo strany povinného konanie pred Okresným súdom Žiar na Hronom pod sp. zn. 18C/61/2013, kde povinný právne zdôvodnil zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku, zároveň žiadal exekúciu zastaviť a navrhol neplatnosť časti úverovej zmluvy.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu v napadnutej časti podľa ustanovenia § 219 O.s.p. potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza aj ďalšie dôvody, ktorými zároveň reaguje na relevantné námietky v odvolaní.

Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že oprávnený podal dňa 22.4.2013 návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade Rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., sp. zn. IIB0310137 zo dňa 1.6.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2012 a vykonateľnosť dňa 21.8.2012. Zmluva o úvere medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným bola uzatvorená 20.3.2007.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu

alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 OZ (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (ods.1).

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (ods.2).

Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (ods.3).

Podľa § 53 ods.1 OZ (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods.4 OZ (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere), neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice R 93/13 EHS z 05.04.1993; zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa § 57 ods. 1, písm. a) Exekučného poriadku; exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným,

Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku; exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Z Exekučného poriadku vyplýva, že v každom štádiu je súd povinný zaoberať sa tým, či nie je prekážka, pre ktorú by exekúcia prebiehať nemala, pretože opak by mohol byť v rozpore s platným právom. Ak súčasťou exekučného titulu predstavovaného rozhodcovským rozsudkom je aj zmluva na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že skúmaniu súladnosti so zákonom podlieha aj takáto zmluva. Z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti veriteľa (predchodcu oprávneného) z obsahu zmluvy je zrejmé, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, o plnení z ktorej rozhodol rozhodcovský súd, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky a vydal rozhodcovský rozsudok. Podľa odvolacieho súdu rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 OZ). Rozhodcovská doložka je zmluvnou podmienkou, u ktorej je význam posudzovania kritérií, či sa jedná o neprijateľnú podmienku zvýraznený tým, že na jej základe sa deleguje právomoc prejednať spor súkromnou osobou. Spotrebiteľ sa vzdáva ústavného práva na prejednanie jeho veci pred štátnym súdom. Preto je dôležité, aby nad všetky pochybnosti bolo preukázané, že spotrebiteľ skutočne chcel a uzavrel rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej došlo k delegovaniu právomoci na prejednanie sporu súkromnou osobou. Vzhľadom na obsah rozhodcovskej doložky, ktorý bol vopred pripravený dodávateľom len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 146/2011 zo dňa 13.10.2011 v zmysle ktorého, ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok; keby exekučný súd akceptoval vykonateľnosť rozhodnutia vydaného orgánom bez právomoci- išlo by o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.

I podľa judikatúry súdneho dvora EU i rozsudku C-40/08 ASTURCOM vyplýva, že základný právny akt ochrany spotrebiteľa Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách z 05.04.1993, ktorá bola do nášho právneho poriadku implementovaná zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorý novelizoval OZ, sa musí v prípade neprimeraných podmienok v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu vydaného bez účasti spotrebiteľa musí, pokiaľ má za týmto účelom k dispozícii potrebné informácie o právnom a skutkovom stave, i bez návrhu posúdiť neprimeranosť rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve uzatvorenej predávajúcim alebo poskytovateľom a spotrebiteľom. Ak ide o neprimeranú doložku, prislúcha tomuto súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný. Slovenský právny poriadok ukladá v niektorých prípadoch aj bez návrhu zastaviť exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku, pričom takémuto postupu nebráni ani skutočnosť, že arbitráž prebehla za účasti spotrebiteľa a že spotrebiteľ nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. V prípade, že zmluvná podmienka je v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy súd má povinnosť zastaviť exekúciu (prípadne nevydať poverenie na vykonanie exekúcie) v celom rozsahu, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy.

V predmetnej veci správne exekučný súd mohol zastaviť exekúciu aj s poukázaním na § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, pretože rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, sa potom nemohol stať vykonateľný (vykazuje znaky nulitného právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom. Z uvedeného vyplýva, že námietka oprávneného týkajúca sa iba možnosti posudzovania plnenia v rozpore s dobrými mravmi, nie posudzovania rozhodcovskej doložky v rozpore s dobrými mravmi, by nebola spôsobilá privodiť oprávnenému zmenu rozhodnutia, a to pre nespôsobilosť exekučného titulu.

Skúmanie prijateľnosť rozhodcovskej doložky na základe ktorej vznikol exekučný titul, predchádza skúmaniu priznaného plnenia rozhodcovským rozsudkom, nakoľko rozhodcovský rozsudok vzniknutý na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky je nulitný.

Podľa ustanovenia § 93b ods.1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere), banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona. § 93b ods.1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách nemožno vykladať ako samovoľné, automatické vylúčenie možnosti prejednávania prípadného sporu účastníkov všeobecným súdom. Dané ustanovenie nepopiera vo všeobecnosti alternatívnu možnosť riešenia sporov všeobecným súdom, o čom svedčí aj dikcia ods. 2 cit. ustanovenia, v zmysle ktorého, ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov (pol. 88l- odkazuje na O.s.p.). Neskoršou novelizáciou ust. § 93 b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (vykonaná zákonom č. 492/2009 Z.z. účinná od 1.12.2009) aj zákonodarca zvolil presnejšiu úpravu, podľa ktorej je banka povinná preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy a umožniť klientovi možnosť voľby či prijme takýto návrh.

Podľa § 43a ods. 1 OZ, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len "návrh"), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 44 ods. 1 OZ, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Zo zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere) vyplýva pre banku jedine povinnosť ponúknuť svojim klientom - spotrebiteľom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. V zmysle § 43a OZ má z návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy vyplývať vôľa navrhovateľa - banky, aby bola v prípade prijatia návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľom takýmto návrhom viazaná a podrobila sa rozhodcovskému konaniu. Podľa § 44 ods. 1 OZ mlčanie alebo nečinnosť spotrebiteľa samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu banky na uzavretie rozhodcovskej zmluvy.

Je nepochybne v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov naplnenie cieľa vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch v záujme vyššej kvality života ľudí, preto posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, je vecne správne, spravodlivé a v súlade s právom. V danej veci rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, ktorý bol vydaný rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, sa potom nemohol stať vykonateľný (vykazuje znaky nulitného právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil tak, ako je vo výrokovej časti tohto uznesenia uvedené.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.